

LIBRIS

We know
books

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, Sector 6,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
contact@edituraeikon.ro
www.librariaeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de
Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS)

ISBN 978-606-49-1678-5

Corector: Larisa Pleșca

DTP: Mihăiță Stroe

Editor: Valentin Ajder

Constantin Cubleșan

LUCIAN BLAGA – TRILOGIA IUBIRII

CORNELIA – DOMNIȚA – ELENA

E I K O N

București, 2026

Cuprins

Cornelia (Monodramă).....	5
Domnița nebănuitelor trepte	27
Dragoste târzie.....	59

PRIMA PARTE

CORNELIA¹

MONODRAMĂ

¹ Textul acestei părți a fost selectat din volumul de *Corespondență Lucian Blaga* (Ediție îngrijită, note și comentarii de Mircea Cenușă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989) și din volumele *Peisaj și amintire* (Editura Sport-Turism, București, 1988) și *Hronicul și cântecul vârstelor*. Selecția, dispunerea și adaptarea minimală a textelor preluate din cărțile utilizate în realizarea prezentului volum îmi aparțin (Ct. C.).

Personajele:

LULU POPII

(alias LUCIAN BLAGA)

Scena reprezintă interiorul unei camere ce se constituie, de fapt, în spațiul în care trăiește și scrie eroul piesei. Rafturi înalte de bibliotecă, pline cu cărți. Pe birou, cărți într-o oarecare dezordine ordonată și mai multe file ce așteaptă să fie scrise. Pe marginea din dreapta (sau din stânga, la alegere), se află un teanc de plicuri în care urmează să intre scrisorile, pe care, mai întâi, Lulu le citește cu voce tare, zăbovind, din când în când, furat de amintiri, legate desigur de conținutul scrisorilor. E seară, lumina e tandră și vine de la o veioză cu picior, instalată alături de birou. Toată atmosfera e de intimitate și discreție. Scrierea epistolelor e întreruptă, de asemenea, din când în când, pentru a lăsa loc unor reculegeri și amintiri... Atmosfera fundalului de epocă e una dramatică, pe fondul războiului și al febrei generale în Ardeal, pentru pregătirea Marii Uniri... Deocamdată e pace în sufletele celor doi studenți...

LULU: *Viena – 1916.* Treceam în fiecare zi pe la Universitate. Nădăjduiam să-mi sosească vreo știre de-acasă... Primii o carte poștală de la Lionel, scrisă în termeni foarte voalați, a căror semnificație o știam. Aflam că unități germane erau masate în Transilvania și că o puternică ofensivă se pregătea... Miez auriu de octombrie. Ornicul de la primărie bătea ora două după-amiaza. Intram la Universitate... În holul clădirii, mă opresc în fața tablei negre, pe care portarul însemna cu cretă numele celor ce primeau scrisori la Universitate. Caut la litera B. Dar aici, la rândul punctat, unde de câteva ori apăruse numele meu, descifrez cu emoție un alt nume românesc și cunoscut mie: numele domnișoarei Cornelia B. „Ghiocelul negru”!... Pe domnișoara Cornelia B. n-am mai văzut-o de vreo doi ani și mai bine. Stau puțin și mă adun, căci inima îmi bătea ca un clopot... Mi-aduc aminte de acea „petrecere cu dans” a liceenilor brașoveni, când am zărit-o întâia oară pe Cornelia...

Îmi ocupam foarte devreme locul în Bibliotecă. S-a potrivit odată, într-o după-amiază, după o oră-două de lectură, că mi-am ridicat ochii de pe carte. În fața mea era domnișoara Cornelia... Nu mai era fetișcana subțirică. Făptura, de contururi înmuiate în nuanțe de catifea, făcuse concesii feminității. O priveam pierdut... Își ocupă locul. Nu ne despărțeau decât trei-patru intervale. Am renunțat la lectură și pândeam momentul când ea ar fi putut să dea cu ochii de mine... Domnișoara Cornelia își întoarce și ea ochii spre mine. Mă recunoaște și îmi surâde.

Te văd și-acum plecată pe cadavre
 Și simt un gând cum încolțește-n mine.
 În ochi cu scânteieri de nebulie
 Îmi vei ținea cândva
Cadavrul inimei în mână
 Și cine știe
 În care îți vei căuta
 Cu un cuțit de-argint
Icoana Ta
 Frumoasa și nebuna mea hienă...

LULU: *ianuarie 1917*. Aș vrea să-ți scriu – mult, mult, mult – și de aceea astăzi nu-Ți scriu – ci tac. Vreau să te privesc de astă dată – lung, lung, lung – și tu să-mi cetești din ochi tot ce nu pot spune: cât te iubesc... O, Gari, numele acesta e ca vinul: cu cât se învechește cu atât e mai bun... Eu cred că-Ți place și Ție... N-o să mă mai întorc la Oradea, ci numai la Sibiu; deocamdată mai stau acasă... Mi-am făcut obiceiul să reflectez asupra Ta. Ascultă: Tu ai un mod de a vedea lucrurile atât de pronunțat caracteristic, încât, cu toate că nu ai o filozofie formată, poți spune, totuși, cam la ce fel de filozofie ai ajunge, dacă ai cugeta asupra lumii și vieții ca întreg. Vreau să zic că Tu ai o metafizică virtuală, eu voi ajuta să se „actualizeze”.

LULU: *Sebeș, 12. II. 1917*. Mea Gaargi, ți-am dat numele unei principese indice... Mea Gaargi – odată când ai „liniștea mării” cugetă la Marele Tot, la Atman – la „tat tvam asi” – du bist das – das

Eine ohne Zweites!!... Să nu le privești din punct de vedere științific, căci nu sunt teorii științifice, ci *religiöse Erlebnisse*... Gaargi, ai puținică răbdare și citește. Vei vedea că Tu ești zeu, că eu sunt zeu și că dragostea zeilor e mare... O, Gaargi, mea Gaargi!... Și acum să-ți spun ceva la ureche, să nu ne audă nimeni: Gaargi, te doresc așa de mult, încât mă omoară gândul că nu ne vom întâlni curând...

LULU: *iunie 1917*. Cu licența teologică în buzunar, am plecat spre sfârșitul lui iunie acasă, la Mama. Acasă mă aștepta o scrisoare de la Cornelia, caldă și calmă ca anotimpul (...) Ce se întâmplase? Într-una din zile, peste care n-a licărit steaua norocului, Cornelia scrisese, de la Viena, atât Mamei, cât și fratelui ei, care era pe vremea aceea ofițer la Pola, că „s-a logodit”. Răspunsurile familiale, fiecare din altă parte, le primii după câteva zile... Răspunsurile acestea ar fi voit parcă să exprime o bucurie, dar nu depășeau cu nici o vibrație tonul convențional. Atâta doar că fratele Corneliei mă invita pentru luna august în localitatea lor natală din Banat, „ca să ne cunoaștem”. Eu am înțeles numaidecât termenii condiției „omenești” în care eram pus. Cornelia săvârșise un act imprudent, de pe urma căruia aveau să mi se tragă o mulțime de ponoase. Dacă ea mi-ar fi cerut vreun sfat în prealabil, aș fi oprit-o să comunique familiei o înțelegere pe care din parte-mi aș fi dorit-o tinerește tăinuită încă cel puțin vreo doi ani. Dar imprudența s-a făcut și-și declanșa consecințele... Pe la mijlocul lui august am plecat în Banat.

Nu pot spune că n-aș fi fost bine primit în casa părintească a Corneliei. Am stat în localitate vreo două săptămâni în speranța că va sosi și cel care îmi făcuse invitația. Fratele Corneliei rămăsese la Pola... Apoi m-am îndreptat spre Sebeș-Alba nu fără a fi ghicit că vizita mea își greșise adresa... La vreo câteva zile primii o scrisoare de la mama Corneliei, câteva rânduri, în care mi se cerea să curm corespondența al cărei rost nu putea în nici un chip să fie identificat pe linia unor planuri realizabile. Impresia ce o lăsasem în Banat fusese așadar mai prejos de orice așteptări... Vreo câteva săptămâni n-am mai scris Corneliei. Dar cineva în mine începuse să cânte. Într-o zi i-am trimis poeziile...

LULU: *Oradea, 1917*. Am sosit iarăși acolo de unde ți-am scris că nici porțile iadului nu mă vor clăti... Taina noastră începe să devină publică. Duța m-a întâmpinat – câtu-i de rafinată: „Lulule, tu nu mi-ai spus nimic că în Viena ai convenit foarte mult cu Cornelia Brediceanu.” „Credeam că nu te interesează cu cine convin.” Ea: „Zi mai bine că intenționat nu mi-ai spus.” Eu: „Ei, să zicem că-i așa, dar de unde ai informații atât de sigure, detectivule?” Ea: „De la Tiberiu Brediceanu.” De dragoste, m-am înroșit ca soarele când răsare și ea s-a bucurat și mi-a povestit lucruri minunate despre tine. Oh, Gargi, dorul e nebun, dorul e ca un câne turbat și-un câne credincios: tu l-ai legat în lanțuri și astăzi latră și urlă a pustiu la lună. Lulu.

LULU: *Oradea, 22. III. 1917*. Mea Gaargi, am tăcut mult timp, dar acum nu se mai poate: vreau să te văd și trebuie să te văd. Cu litere roșii îți scriu de astă dată ceva foarte tragic: mă zbat îngrozitor. Astăzi a trebuit să sărut icoana Mariei și mi s-a părut că-i icoana ta, și-am sărutat-o cu atâta patimă încât era s-o sparg, și-am pălit ca odinioară sfinxul lângă ușa! Gaargi, dacă nu ești dornică de tragedii, trebuie să te văd. Lulu.

LULU:

Nu-mi presimți tu nebunia când auzi
cum murmură viața-n mine
ca un izvor
năvalnic într-o peșteră răsunătoare?

Nu-mi presimți văpaia când în brațe
îmi tremuri ca un picur
de rouă-îmbrățișat
de raze de lumină?

Nu-mi presimți iubirea când privesc
cu patimă-n prăpastia din tine
și-ți zic:
O, niciodată n-am văzut pe Dumnezeu
mai mare!?

LULU: *martie 1917*. Într-una din scrisori ai atins o chestiune care îmi place. Dacă filosofia de până acum n-ar fi „artă”, atunci eu aș fi acela care aș crea o filozofie înrudită cu arta. Dar filosofia e artă și asta va fi și filosofia mea. Eu tind spre o concepție

organică și mobilă ca viața despre lume, o concepție pe care voi împărtăși-o în jurul meu, nu prin argumente, ci printr-un fel de sugestivitate artistică. În oamenii mei voi provoca anumite *atitudini vii* în fața realității. Ceea ce se lățește prin dovezi scolastice nu are trăinicie. Viața se transmite de la om la om în chip imediat, fără puntea argumentelor, căci viața e foarte creatoare și tot ce e creațiune se impune de la sine. Eu trăiesc și voi face și pe alții să trăiască, pe tine, minunea mea, mai întâi. Lulu.

LULU: 9. IV. 1917. Știu că vei fi a mea, cu toate piedicile ce ni se vor pune din diferite părți, în mod absurd, căci natura mai curând, ori mai târziu, reușește. Până când piedicile nu vin din partea ta, eu nu-mi voi pierde răbdarea și nădejdea să le înfrâng, cu tot fanatismul de care sunt capabil... De aceea trebuie să ne întâlnim. La începutul lui mai vei merge la Viena. Atunci voi veni și eu, o săptămână, și vom fi împreună, și vom povesti lucruri arzătoare. Și-ți voi săruta mâinile și ochii. Lulu.

LULU: 16 aprilie 1917. Aseară veneam spre casă pe-ntuneric și-am auzit deasupra orașului țipetele zăpăcite ale unor păsări. Se spune că sunt paseri călătoare care călătoresc noaptea conduse de forța și lumina instinctului – când ajung însă deasupra orașelor, se zăpăcesc de lumina lor și plutesc peste catedrale și palate fără de a-și găsi drumul până în zori de zi... Gaargi, am un instinct care mă silește să-mi fac din „jocul filosofic” cea mai serioasă

preocupare a vieții, un instinct tot așa de tare ca aceea voință care mă trimite spre tine, un instinct în care se concentrează tot ce am mai viu. Oh, dar felinarele din jurul meu mai mult mă încurcă decât mă onorează – și-atunci vom fi singuri – mântuiți de „darul de a împărtăși lumină” a felinarelor, a nenumăratelor felinare. Când?... Am momente în cari – de groază că nu va fi niciodată – asud – sudori în sânge ca Iisus în grădina Ghetsimani... Lulu.

LULU: 18 aprilie 1917. Astăzi mă întreb nerăbdătoare că nu ne-am putea întâlni mai curând – „Depinde” – poate că da, poate că nu! Să-ți descriu situația mea: din partea mea, aș pleca imediat și-aș sta o viață lângă tine, însă Conzistorul nostru nutrește ideea să isprăvim anul acesta mai curând ca de obicei. Dacă se va hotărî aceasta, atunci, vrând-nevrând, trebuie să rămân aici. Ne-am putea întâlni în cazul acesta abia la sfârșitul lui Mai. Dacă aș amâna examenul nu m-aș putea înscrie la toamnă la Universitate: sperez că aceasta n-o dorești.

LULU: 22 iunie 1917. Când vei avea timp, să cugeți puțin. Și-acum să-ți spun altceva: este un *om*, care ți-a părut cândva – rece, liniștit – și neschimbăcios ca cerul – sau dacă vrei – ca un tablou bizantin. În urmă te-ai convins că *omul* are în sufletul său „sgu-duiri cosmice”. Și ți-a plăcut poate că acest *contrast* de liniște și de patimă, de răceală și entuziasm, de aparență și realitate!... Eu sunt omul și tu ești omul, care m-a înțeles – căci trebuie să ai iubire pentru